

I.

A park végében összegyűlt társaság rögtön látta, hogy Galambos ma ismét valami meglepetéssel rukkol ki. Egyből, az arcáról leolvasták. Sőt már messziről megsejtették, még mielőtt az arcát láthatták volna: már a mozdulatai is ezt sugározták, a magabiztos lépései, ahogy feléjük közeledett. Az arca meg különösen más volt ilyenkor — céltudatos és ünnepélyes. Egészen más, mint mikor „csak úgy” jelent meg köztük. Amikor tőlük várt indítványt, ötleteket. Ilyenkor zavarban voltak, kellemetlenül érezték magukat, mert nekik kellett előállni valamivel. És tudták, akármi legyen is az, Galambos csak legyint rá, ajkát biggyeszti, az orrát fintorgatja. Süketek, málék, hátulgombolósok, ha véletlenül nekem nem jut eszembe semmi, megrühesedhetünk az unalomtól...

Egészen más volt így. Már ahogy hosszú, felnőtt lépteivel közeledett, messziről előre küldte a szenzáció szelét. Meg a hátratett kezéről is látszott, hogy rejteget valamit. Gyakran dugott a háta mögé különféle kisebb tárgyakat. Mindenféle apró holmit: egy doboz cigarettát, fél- és egészen meztelen nőkről készült fényképeket; egyszer egy gumióvszert... Mindezt rendszerint már korábban kiszedte a zsebéből, mielőtt még a látókörükbe került volna. Csakhogy kérdezhesse: Találjátok ki, mi van nálam?... Ha zsebben volt a keze, többnyire semmi sem volt nála.

A társaság tartóztatta magát. Ott maradt ülve a fűben. A legtekintélyesebbek restellték rögtön kimutatni, mennyire föl vannak villanyozva, mások viszont hozzájuk igazodtak. Inkább önkéntelenül, mintsem akarral. Csak Sipirc ugrott rögtön talpra izgalmában.

— Hoz valamit — kiáltotta lelkendezve. A legkisebb volt közöttük. És a legtüreletlenebb. Nehezen tudta türtőztetni magát. Élesen kukorékoló, mutálástól még ki nem kezdett hangon ismételte: — Hoz valamit. Szent, hogy hoz valamit.

— Látjuk. Nemcsak neked van szemed. — Ez Benda volt, afféle második ember a brancsban. Galambos bizalmija, akivel közös titkaik voltak. Ennek ellenére, Galambos távollétében, ha azt tapasztalta, valaki túlzott lelkesedéssel emlegeti barátját, rendszerint lehűtötte.

De Sipirc nem bírt magával: — Gyerünk, szaladjunk eléje. Nézzük meg.

— Talán csak kibírod, amíg ideér?

— Jó vicc. Kibírom...

Sipirc állva maradt. Tudta jól, hogy neki Galambos úgysem mutatná meg, akármi legyen is az. Inkább csak megtúrt személynek számított, amolyan lógós volt a csapatban. De úgy érezte, Galambos túlságosan lassan jön. Szántsándékkal, kibírhatatlanul lassan.

— Lefogodom, akármeddig találgatjátok is, mi van nálam, akkor se jöttök rá. Ha belegebtedek, akkor sem.

Félkörben állták körül. Tizennégy izgalomtól parázsló szem meredt rá. Kék, szürke, fekete szemek. Galambos biztos volt benne, arca nyugodt és kifürkészhetetlen. Mit sem árul el korábbi izgalmából. Sőt majdnem azt hitte, nem is volt izgatott. Kezdetben sem, egyetlen pillanatig se...

— Na gyerünk. Mi van nálam?

Az első válasz csak kissé késve érkezett. Senki sem szívesen vállalja magára az első, szinte bizonyos melléfogást.

— Csúzli?

— Víz.

— Hülye! Csúzli. Nagy eset lett volna.

— Cigaretta?

— Víz.

— Tranzisztor?

— Víz.

— Pipa? ...

— Lópikulát. Én tudom: megint valami fénykép. Valami jó kis...

— Víz. Estig se találjátok ki. Estig se.

— Mondd meg.

— Még egy kicsit. Még öt percig. Aztán megmondom. Na folytassatok.

— Lóvakaró.

— Csizmahúzó.

— Melltartó.

— Tengeralattjáró.

— Marhulás nincs. Ez komoly. Tovább!

— Pá... pálinka? ...

— Víz.

— Pisztoly?

— Nincs is nála semmi. Ugrat bennünket.

— Föl a kezekkel!

— Na. Mondtam, hogy pisztoly.

— Nem pisztoly. Revolver.

Néhány másodperc után fogták csak fel igazán a helyzetet. Senki se tudta volna megmondani, melyik szájról röppent el elsőnek az elragadtatás szava: — Ez igazi. — Még talán aki kimondta, az sem.

— Fenét igazi.

— Majd mindjárt meglátod, mennyire igazi.

Az arcokra most már szinte az erotikus telítődés fokát elérő izgalom ült ki.

— Mutasd.

— Ezt neked. — Galambos bicepse domborodva ugrott össze az ing alatt. — Nem gyerek kezébe való.

— Csak egy kicsit. Csak nekem.

— Neked se. Senkinek. Láthatjátok, de egy ujjal se nyúlhattok hozzá.

Benda arcán érezhető a megbántottság. Ezt azért mégsem várta. Hogy neki se. Hogy őt is úgy kezelje, mint a többieket. Mint a taknyosokat... Beavatottságát felfedő kérdésével a nivelláltságnak ezt a látzatát igyekezett eltüntetni: — Hát mégis elhoztad?

— Látod. El.

— Hogy férköztél hozzá?

— Az öreg nyitva felejtette a fiókot.

— Az öregedé?

— Aha.

— Mióta van neki?

— Á, már régóta.

— És minek neki?

— Csak. Hogy legyen... Szükség lehet rá. Mindig történhet valami. És hát szereti.

— Szereti. Azt elhiszem. Én is szeretném.

— Meg van töltve?

Galambos kihúzta a tárat. A fényes acélkúpokat és a sárgán csillogó apró rézhüvelyeket a hipnotizáltság láthatatlan huzalai kapcsolták össze a rájuk meredő tekintetekkel. Tizennégy láthatatlan pókhálófonal futott össze egyetlen csomópontba. Az izgalom lihegése ritmikusan hullámozott.

— Csőre is?

— Az öreg sose tölti csőre. Nem ajánlatos.

A tár kattánva a helyére került. Aztán csend lett. A megilletődöttség csendje.

— És most? — kérdezte aztán valaki.

— Semmi most. Láttátok. Kész.

— Lőjél egyet. — Csakhogy lássák, hallják a lövést. Hogy ő maga lőhessen, kérni sem merte senki.

— Jó lenne, mi? Mert erre nem ti fizetnétek rá.

— Csak egyet.

Galambos a zsebét simogatta. Arcán látni lehetett, amint apró, de fokozatosan erősödő belső szeizmikus rengések ingatják meg nemrég még sziklaszilárdnak hitt ellenállását. — Meghallanák a lövést — mondta kissé bizonytalanul.

— Nem itt gondolom. Valahol másutt.

— Csakugyan, gyereünk innen.

— Hova?

— Ki az akácshoz. Arrafelé nemigen járnak.

— Kár pazarolni a töltényt.

— Csak egyszer, Gambi, csak egyszer.

Galambos a fogát szívta. Megrögzött szokása volt, ha töprengett valamin: — De mit ér az egész? Durran és kész. Mért olyan nagy csoda az?

— Hát csak...

— Az lenne az igazi, ha kinyírnánk valakit, igaz?

— Az hát. Csak úgy érdekes. — Galambos hangja most mélyebbnek tetszett a szokottnál. Talán a komoly elszánt meggyőződés okozta ezt. És nagyon határozottnak is tűnt, olyannak, amilyenek a többiek szertették: merésznek, elszántnak. Az arcok belesápadtak az izgalomba, a várakozásba. Galambos most már érezte, valamit nyújtania kell. — Vagy ha nem valakit, hát valamit — tette hozzá.

— Egy kutyát — ajánlotta valaki.

- A temetőcsész kutyáját. A drótkerítésen át.
- Okos volnál, mi? És ha meglátnak? meghallják a lövést és kijönnek, még mielőtt elszelelnénk?
- Az akácos közelében biztosan találunk valami kóbor kutyát.
- Az kérdés.
- Biztosan találunk. Gyerünk.
- Nekünk van egy rühes macskánk. A faterom úgyis azt mondja, föl kellene akasztani...

A tekintetek most Csapó felé fordultak: göndör haja a homlokába csüngött; állán, nem messze a szájugától, sárgán világított egy pattanás. Az ötlet mintha csak ebből szikrázott volna ki.

- Te, ez nem is rossz. Hozd el.
- Csak nem tudom, megtalálom-e.
- Ugorj haza. Nézd meg.
- De megvártok itt?
- Az akácosban. Oda hozd.
- De nem lósz addig? Egyet se?
- Egyet se.
- Becsszó?
- Egyet se, ha mondom. Na indulás.
- És siess.
- Tíz perc múlva ott leszek.

A csapat a bokrok közt indult útnak. A kőrisbogárillatú orgonabokrok és a parkot határoló téglafal közötti keskeny csapáson érdekesebb törtétni, mint egyszerűen az úton menni. Pedig Galambos zsebe elrejtí a revolvért: nyugodtan mehetnének ott is. De ez így mégis más. Vadabb, titkosabb, tilosabb.

- Biztosan nem találja majd.
- Biztosan nem. Nem lesz szerencsénk.
- Akkor találunk valami mást.
- Madarat.
- Revolverrel? Az aligha megy.
- Majd csak találunk valamit.
- Találunk, persze...

II.

A fűben heverték. Ki hason, ki oldalt és az utat nézték. Jó félóra elmúlt már, de Csapó nem mutatkozott. Csak Galambos feküdt hanyatt, felhúzott lábakkal, tarkója alatt összefont kézzel. Az eget bámulva. Mint aki nyugodt, mint akit az egész ügy nem is túlságosan érdekel, és csakis a többiek kedvéért csinál mindent. Látszólag az égen cikázó fecskék szemléletébe merült el. De a többiek is inkább lustáknak, ernyedteknek látszottak, magukba fojtották az izgalmat. Külön-külön mindegyik nyugodtnak hitte a többit, s ezért szégyellte kimutatni várokozásteljes nyugtalanságát. Kivéve Sipircet, aki folyton izgett-mozgott, minduntalan felugrott, előreszaladt a város irányába, meztelen lábával felkavarva a dülőút vastag porrétegét. — Nem jön — jelentette aztán, anélkül, hogy kérdezték volna.

De aztán mégiscsak feltűnt Csapó zömök alakja, kibukkant a jege-

nyék sora mögül. Messziről látták már, hogy a zsák elevenen ficánkol a hátán.

— Nem találtam mindjárt. Már azt hittem, hiába mentem. De aztán előkerült.

Ezúttal Csapó lett a csomópont. A pattanás — pirosudvaros, apró sárga nap — mintha még jobban viritani kezdett volna az állán, amikor látta, micsoda izgalommal veszik körül.

— És most?

— Nyisd ki a zsákot.

— Nem olyan egyszerű az. Elszalad.

— Nem baj. Gambi majd utána lő.

— Nem fogja eltalálni.

— Ne féljetek. Nem fog elszaladni. Szelíd ez.

— Elszalad. Majd meglátod. Minket nem ismer.

— A zsákon keresztül. Az lenne a legegyszerűbb.

— Lenne eszed. Kilyukasztani és összevérezni a zsákot. Azt vissza is kell vinni. Nem is tudják otthon, hogy elhoztam.

— És úgy nem is érdekes. Nem látsz semmit.

— Na nyisd csak ki. És fogd... Ne félj, nem talállak el. Egészen közelről lövök majd.

— A fülébe lőj. Úgy rögtön kész lesz.

— Ne tanítsd apádat.

— Ez a kutyákra vonatkozik.

— Vonatkozik a macskákra is. Minden állatra. Te se köszönnéd meg, ha a füledbe kapnál egyet.

— Na nyisd már ki.

— A fene ezt a madzagot...

A csomó végre enged, a macska kidugja a fejét. Menekülne, de a rákapcsolódó kezek szorítása nem engedi. Így csak tágra meredt szemekkel néz. Nyávogása valahogy egyszerre hat riadtanak, kérdezőnek, panaszosnak is. Fekete bundáján molyrágta, pörsenéses tisztások.

Két kimeresztett sárga szemével egyenesen Sipircre nézett. A gyerekek úgy tűnt, mintha mondani akarna neki valamit. Ő is szeretett volna megszólalni. De néma maradt.

— Várj. Ne most... Nagyon ficánkol... Meg kell nyugtatni... Na... Na... Cicukám... Nyugodj meg. Nincs semmi baj...

— Csak elküldünk a másvilágra.

— Fogd be a szád. Ez jó macska volt.

— Elhiszem. Megfogta az egeret, ha odavitték neki.

— De igenis, jó macska volt. Ha nem lenne rühes... Na cicukám...

Sipirc nem értette, miért kell egyszerre nyelnie: — Egészen szép macska — szólalt meg, mintha csak hangosan gondolkodna. — Nem is rühes...

— Te vak vagy?

— De ki lehet gyógyítani. A patikában lehet rá kenőcsöt kapni.

— Macskarühet nem lehet gyógyítani.

— De lehet.

— Kivégezni akarunk vagy gyógyítani?

Csapó tovább simogatta a macskát. Az mintha kissé megnyugodott volna, tekintete már inkább csak enyhén csodálkozó volt. Csapó mégsem mert lazítani a szorításán: ismerte a szabadulni akaró macska taktikáját; hogy úgy tesz, mintha minden rendben lenne, de közben a

fogás gyengülését várja. Amikor Galambos egy golyót ugratott a csőbe, éppen egyikük sem szólt: valamennyien tisztán hallották a kattanást.

Sipirc még mindig ugyanott ült. Szemben a macskával. Az állat egyre csak nézett rá: — Ne. Gambi, ne.

— Fordulj el, ha nem bírod nézni.

— En nem bírom? Ki mondja azt? — Sipirc erőszakkal tágrameresztette tekintetét. Fogát összeszorította. Úgy várta a lövést, mint mikor az injekcióstű már behatolt a combjába, s a fecskendő megnyomása utáni nyilalló fájdalom minden pillanatban bekövetkezhet.

A kis kaliberű fegyver dörrenése kisebb a vártnál. Inkább csak pukkanás. Alig nagyobb egy felfújtt és falhoz vert zacskó hangjánál. A macska kiugrott Csapó kezéből. Hánykolódott. Vére a fűszálakra kenődött. Lábainak rágása sehogyan sem akart megszűnni.

— Eressz bele még egyet.

— Fölösleges. Már kész.

Benda lábával megbökte a tetemet: — Már nincs benne élet.

— Circum dederum . . .

Csapó arca sápadt volt. És zavart is egy kissé. Látszólag minden. figyelmét a karjának szentelte, amelyen csíkbán folyt végig a vér.

— Ez a tied vagy a macskáé?

— Az enyém.

— Megkarmolt?

— Semmi az egész.

— A Sipirc sír — mondta valaki.

— Tényleg. Picsog.

— Bög.

— A szaros.

Sipircből vékony vinnyogó hang tört fel. Pedig nem akarja. Nem akarja, nem akarja, nem akarja . . .

— Mit bögsz, te hülye?

— Eredj haza a mamukádhoz.

— Mars haza! És többet velünk nem jössz. Nem való vagy közénk. Nem való vagy, érted?

— Rügja már seggbe valaki. Hogy tudja, mért bög.

— Mars haza!

— Pucolás! Egykettő! . . .

III.

— Mi az? Mért nem eszel?

— Nem vagyok éhes.

— Beteg vagy? Fáj valamid?

— Nem.

— Akkor mi bajod?

— Semmi.

— Ma egész délután ilyen volt. És korábban jött haza, mint máskor.

— Bántottak a többiek? Megvertek? Elzavartak?

— Nem.

— Hát akkor? Máskor te nem szoktál ilyen korán hazajönni?

— Most hazajöttem.

— De valami oka csak volt ennek?

— Semmi... Csak unalmas volt.
— És ezért nem eszel?
— Nem ezért. Nem vagyok éhes.
— Mondd meg, ha bántott valaki.
— Nem bántott senki.
— Akkor miért vágsz pofákat?
— Nem vágok pofákat.
— Látom rajtad.
— Valami baja van, az biztos. Sírva jött haza. Sokkal korábban, mint máskor. De hiába kérdezgettem.
— Ide figyelj, kisfiam. Mondd meg szépen, mi bánt. Mondd meg, ha valami baj van.
— De nincs semmi. Semmi...
— Mondd meg. Tudni akarom.
— Hagyd. Ha nem akarja megmondani, hagyd.
— Na de azt szeretném én látni, hogy ne mondja meg, ha kérdezem.
Ki vele! Mi bajod?
— Semmi.
— Engem ne bosszants, hallod!
— Hagyd. És ne kiabálj a gyerekre.
— Te ne szólj bele. Ez a mi dolgunk. Férfiaké, igaz? ... Na, egykettő, mondd meg szépen, mi történt ma délután? Mert valami történt, az biztos.
— Nem történt semmi.
— Te!...